

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Інформаційно-розв'язковий центр

16105/0/2-15 від 26.09.15

**Народному депутатові України
А. В. ШИНЬКОВИЧУ**

На № 11/10-36
від 04.09.15

Шановний Андрію Васильовичу!

Розглянувши Ваш запит, оголошений на засіданні Верховної Ради 4 вересня 2015 р., стосовно державної цінової політики та забезпечення соціальних гарантій населенню у разі зростання цін, повідомляємо.

Відповідно до статей 12 і 15 Закону України "Про ціни і ціноутворення" на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку, запроваджується державне регулювання цін.

Державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність цін на товар витратам на його виробництво, продаж та прибуток від його продажу (реалізації), а також містити інвестиційну складову. Установлення державних регульованих цін в розмірі, нижчому від їх економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається.

Зміна рівня цін здійснюється у зв'язку із зміною умов виробництва і продажу продукції, що не залежать від господарської діяльності суб'єкта господарювання (зростання собівартості виробництва за рахунок подорожчання сировини, енергоресурсів, витрат на транспортування тощо, стримування тарифів у минулі роки, зміна податкового законодавства).

Коаліційною Угодою та Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою постановою Верховної Ради від 11 грудня 2014 р. № 26, в рамках реалізації заходів щодо нової політики енергетичної незалежності передбачено протягом 2015—2017 років здійснити поступову ліквідацію перехресного субсидіювання шляхом встановлення цін і тарифів для всіх категорій споживачів, включаючи населення, на економічно обґрунтованому рівні (перехід до ринкових цін і тарифів) із синхронним запровадженням механізмів компенсацій для малозабезпечених верств населення.

Відповідно до статей 16—20 Закону України “Про ціни і ціноутворення” та Указу Президента України від 30 березня 2012 р. № 236 “Питання реалізації державної політики з контролю за цінами” державний контроль за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін здійснює Держцинспекція шляхом надання у випадках, передбачених законодавством, висновків щодо економічного обґрунтування витрат під час формування цін і тарифів на товари, роботи і послуги, щодо яких запроваджено державне регулювання цін і тарифів, та проведення у суб’єктів господарювання в установленому порядку планових та позапланових перевірок.

Слід зауважити, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” Держцинспекцію передбачається ліквідувати, а функції із здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін покласти на Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, що утворюється.

З метою утримання індексу споживчих цін у межах прогнозованого рівня, крім державного регулювання цін, застосовуються також ринкові інструменти впливу, зокрема, щодо:

розбудови інфраструктури аграрного ринку (реконструкція і побудова нових овочесховищ, створення мережі оптових ринків сільськогосподарської продукції);

здійснення товарних інтервенцій на ринках основних видів продовольчих товарів, зокрема борошна;

забезпечення протидії випадкам зловживання монопольним становищем, антиконкурентних узгоджених дій на внутрішньому ринку.

Стосовно здешевлення вартості соціально значущих товарів і послуг шляхом запровадження податкових пільг, то слід зауважити, що податкове законодавство ґрунтуються на принципі рівності усіх платників перед законом та недопущенні будь-яких проявів податкової дискримінації (підпункт 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України).

Будь-яке звільнення від сплати податків, у тому числі і тимчасове, призводить до значних втрат державного бюджету та необхідності пошуку компенсаторів таких втрат, що негативно впливає на виконання державою своїх функцій, в тому числі соціального захисту вразливих верств населення.

Крім того, в умовах збільшення видатків державного бюджету на військові потреби, допомогу внутрішньо переміщеним особам і відбудову зруйнованої інфраструктури на сході країни посилюється необхідність пошуку додаткових джерел надходжень до бюджету.

Водночас відповідно до підпункту “в” пункту 193.1 статті 193 Податкового кодексу України встановлено ставку 7 відсотків податку на додану вартість на операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Базовим соціальним стандартом у сфері доходів громадян в Україні є прожитковий мінімум. Правова основа для його встановлення, затвердження та застосування визначена Законом України “Про прожитковий мінімум”. Для визначення розмірів державних соціальних гарантій застосовується прожитковий мінімум, затверджений у Законі України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Встановлення розмірів прожиткового мінімуму, на основі яких визначаються основні державні соціальні гарантії, без урахування фінансових можливостей держави призведе до розбалансованості бюджетів усіх рівнів, до виникнення значної заборгованості із оплати праці працівників бюджетних установ, виплати пенсій, державної допомоги, тощо.

Розміри прожиткового мінімуму протягом 2014—2015 років не переглядалися і залишалися на рівні грудня 2013 року у зв’язку із складною фінансово-економічною ситуацією, що склалася в країні внаслідок проведення антитерористичної операції на сході країни.

Відповідно до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” підвищення прожиткового мінімуму передбачалося лише з грудня 2015 року.

Ураховуючи те, що розміри соціальних стандартів на фоні значних темпів інфляції не переглядалися, це призводить до зниження купівельної спроможності населення, а особливо громадян з низькими доходами. У зв’язку з цим Уряд визначив одним із важливих завдань — прискорити підвищення розмірів прожиткового мінімуму та державних соціальних гарантій, що визначаються на його основі.

У результаті досягнення певної стабілізації економічної ситуації та забезпечення наповнення бюджету з’явилася можливість підвищити соціальні стандарти на 13,1 відсотка вже з 1 вересня 2015 року.

З ініціативи Уряду 17 вересня 2015 р. Верховною Радою прийнято за основу та в цілому Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2015 рік” (реєстраційний номер 3060), в якому передбачено підвищення соціальних стандартів та гарантій та відповідне збільшення видатків для їх фінансового забезпечення.

Відповідно до Закону України “Про прожитковий мінімум” та доручень Уряду Мінсоцполітики разом з іншими центральними органами виконавчої влади розпочато роботу з оновлення та удосконалення наборів продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг для встановлення прожиткового мінімуму. Для проведення науково-громадської експертизи вже сформовано склад експертної комісії, Мінекономрозвитку опрацьовуються пропозиції центральних органів виконавчої влади та сторін соціального діалогу щодо переліку товарів та послуг, на підставі яких визначається прожитковий мінімум.

Крім того, на виконання статті 5 зазначеного Закону Мінсоцполітики на основі статистичних даних про рівень споживчих цін (за інформацією Держстату) щомісяця розраховує фактичний розмір прожиткового мінімуму. Відповідна інформація постійно оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міністерства (www.mosp.gov.ua).

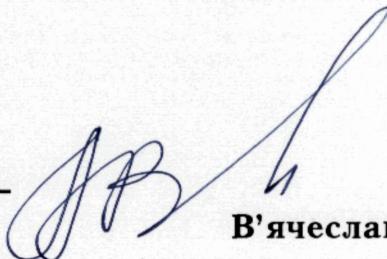
Зокрема, фактичний розмір прожиткового мінімуму у цінах серпня 2015 р. у розрахунку на місяць на одну особу становив 2497 гривень (з урахуванням суми податку на доходи фізичних осіб — 2664), для дітей

віком до 6 років — 2381, для дітей віком від 6 до 18 років — 2873, для працездатних осіб — 2610 (з урахуванням суми податку на доходи фізичних осіб — 2897), для осіб, які втратили працездатність — 2084 гривні.

Фактичний розмір прожиткового мінімуму застосовується для спостереження за динамікою рівня життя в Україні.

З повагою

Віце-прем'єр-міністр України —
Міністр культури

В'ячеслав КИРИЛЕНКО